

ΔΗΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

**Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΕΡΓΩΝ**

ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Του έργου :

«Άρση επικινδυνότητας επικίνδυνων κτισμάτων έτους 2020-2021»

Πίνακας Περιεχομένων

ΔΗΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ.....	1
Πίνακας Περιεχομένων	2
ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ	4
A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
B. ΓΕΝΙΚΑ.....	4
1. Είδος του έργου και χρήση αυτού	4
2. Αριθμός Αδείας :	6
3. Στοιχεία του υπόχρεου για την εκπόνηση ΣΑΥ	6
4. Ανάδοχος του έργου :	6
5. Στοιχεία του Συντονιστή Ασφάλειας και Υγιεινής κατά την εκπόνηση του Έργου (Θα καθορισθεί από τον Υπεύθυνο του Έργου).....	6
6. Στοιχεία των υπευθύνων ενημέρωσης / αναπροσαρμογής του ΣΑΥ:.....	6
10. Αρμοδιότητες & Υποχρεώσεις.....	7
10.1 Συντονιστής ασφάλειας και Υγείας κατά την εκτέλεση του έργου	7
10.2 Αρμοδιότητες & υποχρεώσεις εργοδότη (αναδόχου)	8
10.2 Αρμοδιότητες και υποχρεώσεις τεχνικού ασφαλείας.....	11
10.3 Υποχρεώσεις εργαζομένων	12
11. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ Κ' ΥΓΕΙΑΣ	12
11.1 Ενημέρωση εργαζομένων.....	12
11.2 Αναφορά εργατικών ατυχημάτων	12
11.3 Έκτακτες ανάγκες	13
Γ. ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ	14
3.1. Γενικές οδηγίες	14
3.1.1. Γενικοί κανόνες για την αποφυγή ατυχημάτων	14
3.1.2. Ειδικός εξοπλισμός ατομικής προστασίας.....	16
3.1.3. Εργασίες σε θέσεις εκτεθειμένες σε κίνδυνο πτώσης.	16
3.1.4. Μηχανήματα, συσκευές, εργαλεία.....	17
3.1.5. Χειριστές - ελεγκτές	18
3.1.6. Χειρωνακτικές μεταφορές.....	18
3.2. Ειδικές οδηγίες.....	18
3.2.1. Κατεδαφίσεις	18
(Λαμβάνεται υπόψη το κείμενο της ΕΛΟΤ ΤΠ1501-15-04-01-00 :2009)	18
3.2.2. Ικρίωματα και κλίμακες.....	19

3.2.2.1. Χρησιμοποιούμενα υλικά.....	19
3.2.2.2. Κριτήρια Αποδοχής.....	20
3.2.3. Ανύψωση	21
3.2.4. Ηλεκτρικό ρεύμα.....	21
3.2.5. Πρόληψη πυρκαγιάς	21
3.3 Οδηγίες για την αποφυγή κινδύνων για την Υγεία	22
3.3.1. Εργασίες επικίνδυνες για την υγεία	22
3.3.1.1. Δυσμενές περιβάλλον	22
3.3.1.2. Αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών.....	22
3.3.2. Πρόληψη για υγιεινή διαβίωση.....	22
Δ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ – ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ	22
Φάσεις εργασίας.....	22
1. Προσδιορισμός κινδύνων	23
2. Εκτίμηση κινδύνου – Μέτρα πρόληψης	23
Κατά την διάρκεια εργασιών ικριωμάτων	23
Ανυψωτικά μηχανήματα	24
Ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.....	27
Αντιμετώπιση πυρκαϊών.....	27
Ατομικά μέσα προστασίας	28
Υγιεινή – Εστίαση – Πρώτες βοήθειες.....	28
Φαρμακείο	29
Γ. ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ	31
1. Πιθανές περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης	31
2. Διαθέσιμα μέσα – Τρόποι αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης	31
3. Επικοινωνία με εσωτερικές / εξωτερικές αρχές	33
Ε. ΣΧΕΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	34
1. Νομοθετικό Πλαίσιο	34
2. Ειδική Νομοθεσία.....	34

ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγιεινής είναι σύμφωνο με το Π.Δ. 305/96 (άρθρο 3, παράγραφοι 3, 7, 8, 9, 10, 11) & το Π.Δ. 266/01 καθώς και τα συμβατικά τεύχη (ΚΜΕ, ΤΣΥ, ΕΣΥ κοκ). Αυτό το αρχικό Σχέδιο Ασφάλειας & Υγιεινής παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες που πρέπει να ληφθούν υπόψη από τον Ανάδοχο, στην διαχείριση της Ασφάλειας & Υγιεινής κατά την διάρκεια της κατασκευής.

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

A. Το παρόν Σχέδιο Ασφαλείας & Υγείας (ΣΑΥ) περιέχει :

1. Τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις βασικών συντελεστών του έργου
2. Βασικές διαδικασίες ασφάλειας κ' υγείας
3. Οδηγίες για την ασφαλή εργασία και την αποφυγή κινδύνων που αφορούν την υγεία των εργαζομένων. Συγκεκριμένα :
 - 3.1. Γενικούς κανόνες και γενικές οδηγίες για την αποφυγή ατυχημάτων που αφορούν όλες τις εργασίες και όλους τους εργαζομένους, σε όλη την διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών.
 - 3.2. Ειδικούς κανόνες και ειδικές οδηγίες για την αποφυγή ατυχημάτων που αφορούν συγκεκριμένες εργασίες.
 - 3.3. Οδηγίες για την αποφυγή κινδύνων για την Υγεία.
4. Τις φάσεις εκτέλεσης του έργου
5. Τον εντοπισμό, την επισήμανση και την αξιολόγηση των κινδύνων κατά τις φάσεις εκτέλεσης του έργου, καθώς και τα μέτρα αντιμετώπισής τους
6. Τα περιεχόμενα του Σχεδίου Χωροταξικής Οργάνωσης Εργοταξίου που πρέπει να υποβάλει ο ανάδοχος του έργου.

Επισημαίνεται ότι :

1. Στο Σχέδιο Ασφαλείας κ' Υγείας δεν περιλαμβάνεται η ανάλυση των μεθόδων εργασίας, επειδή αυτές αναφέρονται στις προδιαγραφές και στα περιγραφικά τιμολόγια της μελέτης του έργου και η εκτέλεσή τους θα καθοριστεί από τον Ανάδοχο με τη σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας.
2. Αντίγραφο του Σχεδίου Ασφαλείας κ' Υγείας πρέπει να βρίσκεται πάντα στο εργοτάξιο και οι κανόνες / οδηγίες του να είναι προσσιτοί στο προσωπικό.

B. ΓΕΝΙΚΑ**1. Είδος του έργου και χρήση αυτού**

Αντικείμενο της μελέτης αυτής είναι η άρση επικινδυνότητας διαφόρων επικίνδυνων κατασκευών (κτίσματα, περιφράξεις, τοιχία αντιστήριξης κλπ), ιδιοκτησίας και μη του Δήμου Καβάλας, λαμβάνοντας, κάθε φορά, τα μέτρα που προτείνονται από την Υπηρεσία Δόμησης (ήτοι λήψη προσωρινών – προστατευτικών μέτρων, κατεδαφίσεις παλαιών κτισμάτων, μικρές επισκευές που προκύπτουν μετά από κατεδάφιση κλπ. σύμφωνα με

τις διατάξεις του π.Δ. 13/22-4-1929 και τις εγκυκλίους 8/1994 και 21/1997 του ΥΠΕΧΩΔΕ), καθώς και οι καθαυρέσεις αυθαίρετων κατασκευών ιδιοκτησίας του Δήμου Καβάλας,

Τα κτίσματα είναι συνήθως ισόγεια ή διώροφα με περιμετρικούς τοίχους από λιθοδομές, εσωτερικούς τοίχους από πλινθοδομή ή λιθοδομή, ξύλινα πατώματα (σπανιότερα από οπλισμένο σκυρόδεμα) και κεραμοσκεπή, τα οποία αποτελούν εστίες μόλυνσης για την περιοχή που βρίσκονται, αλλά και εγκυμονούν κινδύνους από πιθανή κατάρρευσή τους, στα παιδιά που τα χρησιμοποιούν σαν χώρο παιχνιδιού, στους γείτονες και στους περαστικούς.

Οι ιδιοκτήτες των κτισμάτων αυτών μπορεί να είναι άγνωστοι είτε γνωστοί αλλά δεν ενεργούν σύμφωνα με την έκθεση επικινδύνου της Διεύθυνσης Δόμησης και Πολεοδομικού Σχεδιασμού και υποχρεούται ο Δήμος Καβάλας να λάβει τα προστατευτικά μέτρα ή τα οριστικά μέτρα (εφόσον αυτά είναι μέσα στις αρμοδιότητες του) για την άρση του επικινδύνου.

Το έργο **"Άρση επικινδυνότητας επικίνδυνων κτισμάτων έτους 2020-2021"** αφορά τις παρακάτω εργασίες :

- 1) Καθαυρέσεις φέροντος οργανισμού ξύλινης στέγης και επικεραμώσεων - Αποξήλωση ξύλινου φέροντος οργανισμού πατωμάτων.
- 2) Καθαυρέσεις ανωδομών , μεμονωμένων κατασκευών από σκυρόδεμα και επιχρισμάτων, πλινθοδομών.
- 3) Αποξήλωσης τοιχοπετασμάτων για τοιχοπετάσματα με μεταλλικό σκελετό και επένδυση ξύλου.
- 4) Καθαυρέσεις κτισμάτων από οπτοπλινθοδομές.
- 5) καθαυρέσεις κτισμάτων από σιδηροκατασκευές.
- 6) Καθαυρέσεις λαμαρινοκατασκευών με σκελετό από ξύλο.
- 7) Καθαυρέσεις ολόσωμος περιφράξεων
- 8) Καθαυρέσεις περιφράξεων με συρματοπλέγμα
- 9) Φορτοεκφόρτωση των υλικών κατεδάφισης και μεταφορά αυτών ώστε να απομακρυνθούν (στη μεταφορά περιλαμβάνεται και η διάθεση των προϊόντων σε μονάδες ΑΕΚΚ).
- 10) Φορτοεκφόρτωση προϊόντων εκσκαφών χωρίς χρήση μηχανικών μέσων χωρίς τη διάσπρωση των προϊόντων μετά την εκφόρτωση.
- 11) Εκθάμνωση εδάφους με δενδρύλια περιμέτρου κορμού μέχρι 0,25 μ.
- 12) Τοποθέτηση μεταλλικών πλεγμάτων ή κοτετσούρματος επί των όψεων των κτισμάτων για τη συγκράτηση των δυνητικών υλικών κατάπτωσης.
- 13) Κατασκευή περίφραξης απλού σχεδίου από σίδερα οπλισμού ή από πλαστικά πλέγματα, για τη τη διακοπή διέλευσης αυτοκινήτων και πεζών πλησίον των επικίνδυνων κτισμάτων.
- 14) Επικάλυψη ανοιγμάτων ισόγειου με λαμαρίνα.
- 15) Κατασκευή ικριωμάτων και επένδυση της πρόσοψης αυτών καθώς και επενδύσεις όψεων κτιρίων.
- 16) Κατασκευή ξυλοτύπων και σκυροδέτηση μικρό-κατασκευών όπου απαιτείται.

17) Κατασκευή λιθοδομών.

18) Κατασκευή ικριωμάτων ξύλινων για αντιστήριξη και χρήση μάντα αντιστήριξης.

19) Προμήθεια και τοποθέτηση πινακίδων - επικίνδυνων θέσεων-ρυθμιστικές μεσαίου και μεγάλου μεγέθους – εργοταξιακής σήμανσης. (Οι πινακίδες μετά την άρση επικινδυνότητας των κτισμάτων παραμένουν στην Υπηρεσία).

Ακριβής διεύθυνση του έργου

Η ακριβής διεύθυνση του έργου είναι σε όλο τον Δήμο Καβάλας και στα δημοτικά διαμερίσματα αυτού.

Στοιχεία του κυρίου του έργου

Φορέας : Δήμος Καβάλας – Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών

Διεύθυνση : Κύπρου 8-10

Τηλ/ fax : 2513 500 127 -126

2. Αριθμός Αδείας :

Η υπ' αριθμ. απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής Καβάλας με την οποία εγκρίθηκαν οι όροι διακήρυξης, η μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης του έργου.

3. Στοιχεία του υπόχρεου για την εκπόνηση ΣΑΥ

Όνομ/μο: Ανάδοχος του έργου.

Ειδικότητα: Μηχανικός

Δ/ση:

Τηλ./φαξ:

4. Ανάδοχος του έργου :

Όνομ/μο:

Ειδικότητα: Μηχανικός

Δ/ση:

Τηλ./φαξ:

5. Στοιχεία του Συντονιστή Ασφάλειας και Υγιεινής κατά την εκπόνηση του Έργου (Θα καθορισθεί από τον Ανάδοχο του Έργου).

Όνομ/μο:

Ειδικότητα: Μηχανικός

Δ/ση:

Τηλ./φαξ:

6. Στοιχεία των υπευθύνων ενημέρωσης / αναπροσαρμογής του ΣΑΥ:

Ονοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Διεύθυνση	Ημ/νία αναπρ/ρμολής

10. Αρμοδιότητες & Υποχρεώσεις

10.1 Συντονιστής ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου

1. Συντονιστής ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του παρόντος έργου είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στο οποίο ο ανάδοχος για την εκτέλεση του έργου ή (εάν δεν υπάρχει) ο κύριος του έργου, αναθέτει τα σχετικά καθήκοντα που προβλέπονται στην παρ. 3, του άρθ. 6, του ΠΔ 305/96.

2. Τα προσόντα που πρέπει να έχει ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου είναι αυτά που προβλέπονται και για τους τεχνικούς ασφάλειας στο ΠΔ 294/88. Σύμφωνα μ' αυτά, ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου μπορεί να είναι πτυχιούχος ΑΕΙ με την ειδικότητα του Δασολόγου, του Μηχανολόγου Μηχανικού, του Ηλεκτρολόγου Μηχανικού, του Χημικού Μηχανικού, του Γεωπόνου και του Χημικού, ή πτυχιούχος ΤΕΙ τμήματος Δασοπονίας,

Μηχανολογίας, Ηλεκτρολογίας και Ενεργειακής Τεχνικής.

3. Σύμφωνα με το άρθ. 6, παρ. 3, του ΠΔ 305/96, τα καθήκοντα του συντονιστή ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου είναι :

3.1. να συντονίζει την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης σε θέματα ασφάλειας και υγείας, σχετικά με τα τεχνικά και οργανωτικά στοιχεία για την πρόβλεψη της διάρκειας και τον ορθό προγραμματισμό των φάσεων και εργασιών του έργου, που διεξάγονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά,

3.2. να μεριμνά για την πιστή εφαρμογή των υποχρεώσεων του αναδόχου για την εκτέλεση του έργου και του κάθε φύσης προσωπικού του ή συνεργατών του, καθώς και για την εφαρμογή του ΣΑΥ από τον ανάδοχο για την εκτέλεση του έργου και από το κάθε φύσης προσωπικού του ή από τους συνεργάτες του,

3.3. να αναπροσαρμόζει ή να μεριμνά για την αναπροσαρμογή του ΣΑΥ και του ΦΑΥ (σύμφωνα με την παρ. 9 του αρθ. 3 του ΠΔ 305/96) σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην κατά την κρίση του ανάγκη αναπροσαρμογής του ΣΑΥ πριν την έναρξη των εργασιών,

αλλά και μετά το πέρας τους, ώστε τόσο το ΣΑΥ, όσο ο ΦΑΥ, να περιέχουν τα πραγματικά στοιχεία του έργου, όπως αυτό κατασκευάσθηκε,

3.4. να οργανώνει μαζί με τον τεχνικό ασφάλειας, τη συνεργασία, το συντονισμό των δραστηριοτήτων και την αλληλοενημέρωση μεταξύ του αναδόχου για την εκτέλεση του έργου, των υπεργολάβων και των αυτοαπασχολουμένων με τους οποίους αυτός συνεργάζεται, για την προστασία των εργαζομένων και την πρόληψη των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών,

3.5. να συντονίζει την εποπτεία για την ορθή εφαρμογή των εργασιακών διαδικασιών,

3.6. να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να επιτρέπεται η είσοδος στο εργοτάξιο και στους χώρους εργασιών μόνο για τα πρόσωπα που έχουν σχετική άδεια,

3.7. να συνεργάζεται με τον τεχνικό ασφάλειας καθ' όλη τη διάρκεια απασχόλησης στο εργοτάξιο και στους χώρους εργασιών και να ζητεί τη γνώμη του όποτε το κρίνει απαραίτητο.

10.2 Αρμοδιότητες & υποχρεώσεις εργοδότη (αναδόχου)

1. Ο εργοδότης υποχρεούται να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και να λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια των τρίτων.

2. Εάν ο εργοδότης προσφεύγει σε άτομα εκτός της επιχείρησης για την ανάθεση των καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας αυτό δεν τον απαλλάσσει από τις υποχρεώσεις του στον τομέα αυτό.

3. Οι υποχρεώσεις του τεχνικού ασφάλειας δεν θίγουν την αρχή της ευθύνης του εργοδότη.

4. Στα πλαίσια των ευθυνών του ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, ενημέρωσης και κατάρτισης καθώς και δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και παροχής των αναγκαίων μέσων.

5. Ο εργοδότης υποχρεούται :

5.1. Να φροντίζει ώστε να προσαρμόζονται τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων ανάλογα με τις μεταβολές των περιστάσεων και να επιδιώκει τη βελτίωση των υφισταμένων καταστάσεων.

5.2. Να εφαρμόζει τις υποδείξεις των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και γενικά να διευκολύνει το έργο τους κατά τους ελέγχους.

5.3. Να επιβλέπει την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

5.4. Να γνωστοποιεί στους εργαζόμενους τον επαγγελματικό κίνδυνο από την εργασία τους.

5.5. Να καταρτίζει πρόγραμμα προληπτικής δράσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση.

5.6. Να εξασφαλίζει τη συντήρηση και την παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων.

5.7. Να ενθαρρύνει και να διευκολύνει την επιμόρφωση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους, σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 1568/85 και τα άρθρα 6 και 12 του ΠΔ 17/96.

6. Ο εργοδότης εφαρμόζει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων βάσει των ακόλουθων γενικών αρχών πρόληψης :

6.1. Αποφυγή των κινδύνων.

6.2. Εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν.

6.3. Προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο, ειδικότερα όσον αφορά τη διαμόρφωση των θέσεων εργασίας, καθώς και την επιλογή των εξοπλισμών και των μεθόδων εργασίας προκειμένου να μετριασθεί η μονότονη και ρυθμικά επαναλαμβανόμενη εργασία και να μειωθούν οι επιπτώσεις της στην υγεία.

6.4. Αντικατάσταση του επικίνδυνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο.

6.5. Προγραμματισμός της πρόληψης με στόχο ένα συνεκτικό σύνολο που να ενσωματώνει στην πρόληψη την τεχνική, την οργάνωση της εργασίας, τις συνθήκες εργασίας, τις σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων και την επίδραση των παραγόντων του περιβάλλοντος στην εργασία.

6.6. Καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους.

6.7. Προτεραιότητα στη λήψη μέτρων ομαδικής προστασίας σε σχέση με τα μέτρα ατομικής προστασίας.

6.8. Προσαρμογή στις τεχνικές εξελίξεις.

6.9. Παροχή των κατάλληλων οδηγιών στους εργαζόμενους.

7. Ο εργοδότης οφείλει, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης :

7.1. Να εκτιμά τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, μεταξύ άλλων κατά την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας. Η εκτίμηση αυτή είναι γραπτή και αναφέρεται στο σχέδιο Ασφάλειας κ' Υγείας του έργου.

7.2. Όταν αναθέτει καθήκοντα σ' έναν εργαζόμενο, να λαμβάνει υπόψη τις ικανότητες του εν λόγω εργαζόμενου σε θέματα ασφάλειας και υγείας.

7.3. Να φροντίζει ώστε να έχουν πρόσβαση στις ζώνες σοβαρού και ειδικού κινδύνου μόνο οι εργαζόμενοι που έχουν λάβει τις κατάλληλες οδηγίες.

8. Τα μέτρα για την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία κατά την εργασία σε καμία περίπτωση δεν συνεπάγονται την οικονομική επιβάρυνση των εργαζομένων.

9. Να καθορίζει τα μέτρα προστασίας που πρέπει να ληφθούν και, αν χρειαστεί, το υλικό προστασίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί.

10. Να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος εντός 24 ωρών όλα τα εργατικά ατυχήματα και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που μπορούν να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος.

11. Να τηρεί ειδικό βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο να αναγράφονται τα αίτια και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών. Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων συμβάντων, καταχωρούνται στο ειδικό βιβλίο του άρθρου 6 (παράγραφος 1) και του άρθρου 9, (παράγραφος 1) του Ν. 1568/85.
12. Να τηρεί κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών.
13. Να λαμβάνει όσον αφορά τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από εργαζόμενους τα αναγκαία μέτρα τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και στη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και θα λαμβάνουν υπόψη τα άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα.
14. Να οργανώνει την κατάλληλη υποδομή και να εξασφαλίζει τις κατάλληλες διασυνδέσεις με αρμόδιες εξωτερικές υπηρεσίες προκειμένου να αντιμετωπισθούν άμεσα θέματα πρώτων βοηθειών, επείγουσας ιατρικής περίθαλψης, διάσωσης και πυρασφάλειας.
15. Να ελέγχει τις εγκαταστάσεις και τα μέσα παροχής πρώτων βοηθειών τακτικά, όσον αφορά την πληρότητα και την ικανότητα χρησιμοποίησής τους.
16. Να ορίζει τους εργαζόμενους που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από τους εργαζόμενους. Αυτοί οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν λάβει κατάλληλη επιμόρφωση να είναι επαρκείς σε αριθμό και να τίθεται στη διάθεσή τους το κατάλληλο υλικό, ανάλογα με το μέγεθος και τους ειδικούς κινδύνους της επιχείρησης και της εγκατάστασης.
17. Να συντηρεί τους τόπους εργασίας, τα μηχανολογικά μέσα και τον εξοπλισμό και να μεριμνά για την κατά το δυνατό άμεση αποκατάσταση των ελλείψεων, που έχουν σχέση με την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων. Αν από τις ελλείψεις αυτές προκαλείται άμεσος και σοβαρός κίνδυνος για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων πρέπει να διακόπτεται αμέσως η εργασία στο σημείο που εμφανίζονται οι ελλείψεις, μέχρι την αποκατάστασή τους.
18. Να ενημερώνει το συντομότερο δυνατό τους εργαζόμενους που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε σοβαρό και άμεσο κίνδυνο, σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν.
19. Να λαμβάνει μέτρα και να δίνει οδηγίες στους εργαζόμενους, ώστε να μπορούν σε περίπτωση σοβαρού, άμεσου και αναπόφευκτου κινδύνου να διακόπτουν την εργασία ή/και να εγκαταλείπουν αμέσως το χώρο εργασίας και να μεταβαίνουν σε ασφαλή χώρο.
20. Να μη ζητά από τους εργαζόμενους, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δικαιολογούμενες από τις περιστάσεις, να αναλάβουν πάλι την εργασιακή δραστηριότητά τους, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται σοβαρός και άμεσος κίνδυνος.
21. Ο εργαζόμενος ο οποίος, σε περίπτωση σοβαρού άμεσου και αναπόφευκτου κινδύνου, απομακρύνεται από τη θέση εργασίας του ή/και από μια επικίνδυνη ζώνη δεν επιτρέπεται να υποστεί καμία δυσμενή επίπτωση και πρέπει να προστατεύεται από κάθε ζημιολόγο και αδικαιολόγητη συνέπεια σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

22. Ο εργοδότης εξασφαλίζει ώστε όλοι οι εργαζόμενοι να είναι σε θέση, σε περίπτωση σοβαρού και άμεσου κινδύνου για την ίδια τους την ασφάλεια ή για την ασφάλεια άλλων προσώπων και όπου υπάρχει αδυναμία να επικοινωνήσουν με τον αρμόδιο ιεραρχικά προϊστάμενο, να λαμβάνουν οι ίδιοι τα κατάλληλα μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη τις γνώσεις τους και τα διαθέσιμα τεχνικά μέσα, ώστε να αποφευχθούν οι συνέπειες του κινδύνου αυτού. Οι ενέργειές τους σε τέτοιες περιπτώσεις δεν θα

συνεπάγονται δυσμενή μεταχείριση εκ μέρους του εργοδότη, εκτός εάν αποδειχθεί ότι δεν ενήργησαν σύμφωνα με ρητά δοθείσες οδηγίες ή επέδειξαν σοβαρή αμέλεια.

23. Να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι εργαζόμενοι να ενημερώνονται σχετικά με :

23.1. την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας

23.2. τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία στις επιμέρους εργασίες του έργου

23.3. τα μέτρα που λαμβάνονται για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των κινδύνων της εργασίας τους

10.2 Αρμοδιότητες και υποχρεώσεις τεχνικού ασφαλείας.

1. Παρέχει στον εργοδότη γραπτές ή προφορικές υποδείξεις και συμβουλές για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Τις γραπτές υποδείξεις της καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο θεωρημένο από την επιθεώρηση εργασίας.

2. Ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων, των τεχνικών μέσων και των μεθόδων εργασίας και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας και πρόληψης ατυχημάτων.

3. Για την επίβλεψη των συνθηκών εργασίας :

3.1. Επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας και αναφέρει στον εργοδότη τυχόν παραλήψεις και μέτρα αντιμετώπισης

3.2. Επιβλέπει την ορθή χρήση των ατομικών μέσων προστασίας του προσωπικού

3.3. Ερευνά, αναλύει και αξιολογεί τα τυχόντα ή δυνητικά εργατικά ατυχήματα και προτείνει μέτρα αποτροπής τους

3.4. Εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων (πυρασφάλειας κλπ) και μεριμνά για την ετοιμότητα αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων

4. Μεριμνά για την τήρηση των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας από τους εργαζόμενους και για την ενημέρωση και καθοδήγησή τους για την αποφυγή επαγγελματικών κινδύνων

5. Η άσκηση των καθηκόντων του δεν αποκλείει την ανάθεση από τον εργοδότη και άλλων αρμοδιοτήτων

6. Έχει ηθική ανεξαρτησία απέναντι στον εργοδότη και στους εργαζόμενους. Τυχόν διαφωνία του με τον εργοδότη για θέματα της αρμοδιότητάς του δε μπορεί να αποτελέσει λόγο καταγγελίας της σύμβασής του

7. Έχει υποχρέωση να τηρεί το επαγγελματικό απόρρητο.

10.3 Υποχρεώσεις εργαζομένων

1. Κάθε εργαζόμενος έχει υποχρέωση να εφαρμόζει τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας και να φροντίζει ανάλογα με τις δυνατότητές του, για την ασφάλεια και την υγεία του καθώς και για την ασφάλεια και την υγεία των άλλων ατόμων που επηρεάζονται από τις πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εργασία, σύμφωνα με την εκπαίδευσή του και τις κατάλληλες οδηγίες του εργοδότη του.

2. Για την πραγματοποίηση αυτών των στόχων, οι εργαζόμενοι οφείλουν ειδικότερα, σύμφωνα με την εκπαίδευσή τους και τις κατάλληλες οδηγίες του εργοδότη τους :

2.1. Να χρησιμοποιούν σωστά τις μηχανές, τις συσκευές, τα εργαλεία, τις επικίνδυνες ουσίες, τα μεταφορικά και άλλα μέσα.

2.2. Να χρησιμοποιούν σωστά τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό που τίθεται στη διάθεσή τους και μετά τη χρήση να τον τακτοποιούν στη θέση του.

2.3. Να μη θέτουν εκτός λειτουργίας, αλλάζουν ή μετατοπίζουν αυθαίρετα τους μηχανισμούς ασφάλειας των μηχανών, εργαλείων, συσκευών και να χρησιμοποιούν σωστά αυτούς τους μηχανισμούς.

2.4. Να αναφέρουν αμέσως στον εργοδότη ή/και σε όσους ασκούν αρμοδιότητες τεχνικού ασφάλειας, όλες τις καταστάσεις που μπορεί να θεωρηθεί εύλογα ότι παρουσιάζουν άμεσο και σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία, καθώς και κάθε έλλειψη που διαπιστώνεται στα συστήματα προστασίας.

2.5. Να συντρέχουν τον εργοδότη και όσους ασκούν αρμοδιότητες τεχνικού ασφάλειας, όσον καιρό χρειαστεί, ώστε να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση όλων των καθηκόντων ή απαιτήσεων, που επιβάλλονται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία.

2.6. Να συντρέχουν τον εργοδότη και όσους ασκούν αρμοδιότητες τεχνικού ασφάλειας, όσον καιρό χρειαστεί, ώστε ο εργοδότης να μπορεί να εγγυηθεί ότι το περιβάλλον και οι συνθήκες εργασίας είναι ασφαλείς και χωρίς κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία εντός του πεδίου δραστηριότητάς τους.

3. Οι εργαζόμενοι έχουν υποχρέωση να παρακολουθούν τα σχετικά σεμινάρια ή άλλα επιμορφωτικά προγράμματα σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

11. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ Κ' ΥΓΕΙΑΣ

11.1 Ενημέρωση εργαζομένων

Ο εργοδότης ή ο τεχνικός ασφάλειας οφείλουν να ενημερώσουν λεπτομερώς, όλους του εργαζομένους πριν την έναρξη της απασχόλησής τους, για την φύση και την μέθοδο της εργασίας τους, τους κινδύνους απ' αυτήν για την ασφάλεια και την υγεία τους και τα απαραίτητα ομαδικά και ατομικά μέτρα προστασίας και αποφυγής των κινδύνων αυτών.

11.2 Αναφορά εργατικών ατυχημάτων

Ο εργοδότης υποχρεούται :

1. Να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος εντός 24 ωρών όλα τα εργατικά ατυχήματα και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που μπορούν να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος.
2. Να τηρεί ειδικό βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο να αναγράφονται τα αίτια και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών. Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων συμβάντων, καταχωρούνται στο ειδικό βιβλίο του άρθρου 6 (παράγραφος 1) και του άρθρου 9 (παράγραφος 1) του Ν. 1568/85.
3. Να τηρεί κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών.

11.3 Έκτακτες ανάγκες

Ο εργοδότης οφείλει :

1. Να συνδράμει τον τεχνικό ασφάλειας στην εποπτεία του για την εκτέλεση ασκήσεων και στη μέριμνά του για ετοιμότητα αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών
2. Να λαμβάνει όσον αφορά τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από εργαζόμενους τα αναγκαία μέτρα τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και στη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και θα λαμβάνουν υπόψη τα άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα.
3. Να οργανώνει την κατάλληλη υποδομή και να εξασφαλίζει τις κατάλληλες διασυνδέσεις με αρμόδιες εξωτερικές υπηρεσίες προκειμένου να αντιμετωπισθούν άμεσα θέματα πρώτων βοηθειών, επείγουσας ιατρικής περίθαλψης, διάσωσης και πυρασφάλειας.
4. Να ελέγχει τις εγκαταστάσεις και τα μέσα παροχής πρώτων βοηθειών τακτικά, όσον αφορά την πληρότητα και την ικανότητα χρησιμοποίησής τους.
5. Να ορίζει τους εργαζόμενους που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από τους εργαζόμενους. Αυτοί οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν λάβει κατάλληλη επιμόρφωση να είναι επαρκείς σε αριθμό και να τίθεται στη διάθεσή τους το κατάλληλο υλικό, ανάλογα με το μέγεθος και τους ειδικούς κινδύνους της επιχείρησης και της εγκατάστασης. Να λαμβάνει όσον αφορά τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από εργαζόμενους τα αναγκαία μέτρα τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και στη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και θα λαμβάνουν υπόψη τα άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα.
6. Σε καθορισμένο σημείο του εργοταξίου, γνωστό σε όλους τους εργαζόμενους, υπάρχουν τα τηλέφωνα επικοινωνίας με τις σημαντικότερες αρμόδιες τοπικές αρχές καθώς και τα τηλέφωνα άμεσης ανάγκης

7. Τα τηλέφωνα επικοινωνίας των σημαντικότερων αρμόδιων αρχών και τα σημαντικότερα τηλέφωνα άμεσης ανάγκης, για το παρόν έργο, είναι :

7.1. Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών 2510.

7.2. Αστυνομικό Τμήμα 100

7.3. Πυροσβεστική Υπηρεσία 199

7.4. Ε.Κ.Α.Β. 166

7.5. Νοσοκομείο ή Κέντρο Υγείας 2510.....

7.6. Δ/νση Υγιεινής Ν. Δ. Καβάλας 2510.....

Γ. ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ

Δίδονται παρακάτω κανόνες και οδηγίες πρόληψης και αποφυγής ατυχημάτων κατά την εκτέλεση εργασιών στο εργοτάξιο, καθώς και κανόνες και οδηγίες προάσπισης της Υγείας των εργαζομένων, των περιοίκων και των περαστικών.

Οι κανόνες και οι οδηγίες χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες :

1. Γενικοί κανόνες και γενικές οδηγίες για την αποφυγή ατυχημάτων που αφορούν όλες τις εργασίες και όλους τους εργαζομένους, σε όλη την διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών.

2. Ειδικοί κανόνες και ειδικές οδηγίες για την αποφυγή ατυχημάτων που αφορούν συγκεκριμένες εργασίες.

3. Οδηγίες για την αποφυγή κινδύνων για την Υγεία. Πέραν των κανόνων και των οδηγιών που αναγράφονται στο παρόν σχέδιο, θα πρέπει να εφαρμόζονται σχολαστικά, κατά την διάρκεια υλοποίησης του έργου, όλες οι υφιστάμενες διατάξεις που έχουν σχέση με την Υγεία και Ασφάλεια, είτε αναφέρονται εδώ, είτε όχι. Ο εργοδότης θα πρέπει να φροντίσει για την ακριβή και ελεγμένη, σε κάθε περίπτωση, τήρηση των κανόνων και οδηγιών αυτής της μελέτης και των κειμένων διατάξεων. Οφείλει ακόμη να απαιτήσει την μετατροπή του ΣΑΥ σε κάθε περίπτωση μετατροπής της μελέτης του έργου, των μεθόδων, των υλικών και του τρόπου κατασκευής του.

3.1. Γενικές οδηγίες

3.1.1. Γενικοί κανόνες για την αποφυγή ατυχημάτων

1. Στο εργοτάξιο πρέπει να τηρείται Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας όπου θα αναγράφεται κάθε συμβάν σχετικό με την ασφάλεια και όλα τα στοιχεία που προβλέπει η σχετική νομοθεσία. ΠΔ 1073/81 (αρθ.113), Ν. 1396/83 (αρθ.8), ΥΑ 130646/84

2. Τα αποδεικτικά στοιχεία, άδειες, εγκρίσεις, αποτελέσματα επιθεωρήσεων κ.λ.π. και τα εγχειρίδια λειτουργίας κάθε μηχανικού μέσου που χρησιμοποιείται στο εργοτάξιο, θα πρέπει να ευρίσκονται στο εργοτάξιο και να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών. ΠΔ 305/96 (Παράρτ. IV, Β II, παρ.7), ΥΑ 16640/Φ.10.4/445/93

3. Θα πρέπει να υπάρχουν σε συγκεκριμένο και εμφανές σημείο του εργοταξίου, γνωστό στους υπευθύνους κάθε βάρδιας και στους φύλακες, πληροφορίες για τις Αρχές της περιοχής, Υπηρεσίες και Στρατιωτικά Κλιμάκια, για εξασφάλιση συμπαράστασης σε ειδικές επικίνδυνες καταστάσεις. Επίσης θα πρέπει να υπάρχουν τα τηλέφωνα όλων των υπευθύνων του έργου. ΠΔ 225/89 (αρθ.28)
4. Θα πρέπει να υπάρχει φαρμακείο στο εργοτάξιο για παροχή πρώτων βοηθειών. ΠΔ 1073/81 (αρθ.110), ΠΔ 225/89 (αρθ.31)
5. Θα πρέπει να υπάρχει ένα κατάλληλο όχημα που θα είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση ανάγκης, ως ασθενοφόρο. ΠΔ 225/89 (αρθ.31)
6. Να υπάρχει ειδική σήμανση, όπως προσδιορίζεται στο ΠΔ 105/95, τη σημασία της οποίας να γνωρίζουν οι εργαζόμενοι, για κάθε επικίνδυνο σημείο. ΠΔ 105/95
7. Σε όλες τις ώρες λειτουργίας του εργοταξίου υπεύθυνα άτομα, δηλαδή άτομα που έχουν τα κατά νόμο προσόντα και τη σχετική ικανότητα, να παρίστανται για επίβλεψη και επιθεώρηση της εργασίας των συνεργείων. Ο αριθμός των ατόμων θα πρέπει να είναι ικανός να καλύψει την ανάγκη επίβλεψης και επιθεώρησης όλων των εργασιών που εκτελούνται συγχρόνως σε όλη την έκταση του εργοταξίου. Οι υπεύθυνοι να γνωρίζουν τους κανόνες ασφαλείας και να καθοδηγούν τους εργαζομένους για την αποφυγή επικινδύνων καταστάσεων. Να ενημερώνουν για κάθε συμβάν τον επικεφαλής του Εργοταξίου ο οποίος θα συμπληρώνει, όταν απαιτείται, το Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας. ΠΔ 1073/81 (Τμ. VIII κεφ. Δ), Ν. 1396/83 (αρθ. 7)
8. Οι εργαζόμενοι για πρώτη φορά στο εργοτάξιο να ενημερώνονται από τον εργολάβο, για τους κινδύνους τους συνυφασμένους με την εργασία τους. Να γίνεται επανάληψη της ενημέρωσης κάθε φορά που θεωρείται από τον υπεύθυνο απαραίτητο, ώστε όλοι οι εργαζόμενοι να είναι γνώστες αυτών. Η ενημέρωση να περιλαμβάνει και τα αναφερόμενα στο άρθρο 114 του ΠΔ 1073/81. ΠΔ 1073/81 (Τμ. VIII κεφ. Δ), ΠΔ 305/96 (αρθ.10)
9. Αν το εργοτάξιο απασχολήσει πάνω από 100 άτομα να ενημερωθούν οι εργαζόμενοι ότι δικαιούνται να συγκροτήσουν επιτροπή ασφαλείας και υγείας. ΠΔ 315/87
10. Κάθε εργασία μη ειδικά αναφερομένη να εκτελείται με προσοχή και να μην εκτίθεται σε κίνδυνο κανένας εργαζόμενος (ούτε ο εργαζόμενος στην εργασία αυτή ούτε άλλο άτομο). ΠΔ 1073/81 (Τμ. VIII κεφ. Α)
11. Όπου απαιτείται να υπάρχει η προβλεπόμενη σήμανση. ΠΔ 1073/81 (αρθ.95)
12. Να υπάρχει ικανοποιητικός φωτισμός σε όλες τις θέσεις εργασίας και στους χώρους μετακίνησης σε όλη τη διάρκεια των εργασιών. ΠΔ 1073/81 (αρθ.82-84), ΠΔ 225/89 (αρθ.19)
13. Αν απαιτείται ρίψη αντικειμένων από ευρισκόμενο υψηλά σημείο, σε χαμηλότερο επίπεδο, ο επικίνδυνος χώρος να φυλάσσεται από επιτηρητή και να φράσσεται με ασφάλεια. Να προηγηθεί ειδοποίηση από τον επιτηρητή σε όλους τους εργαζομένους. ΠΔ 1073/81 (αρθ.90)
14. Οι εργαζόμενοι να ειδοποιούν αμέσως τον εργοδότη ή τον προϊστάμενο του εργοταξίου για οτιδήποτε αντιληφθούν που δύναται να προκαλέσει ατύχημα. ΠΔ 1073/81 (Τμ. VIII κεφ. Δ)

15. Ο εργοδότης ή ο εκπρόσωπος του υποχρεούται σε περίπτωση ατυχήματος να ειδοποιεί τις αρχές και να μεριμνήσει ο ίδιος για την παροχή πρώτων βοηθειών. ΠΔ 1073/81 (αρθ 115)

16. Σε περίπτωση δυσμενών καιρικών συνθηκών να διακόπτονται οι εργασίες που παρεμποδίζονται. Με την αποκατάσταση των ασφαλών συνθηκών, οι εργασίες επαναλαμβάνονται. Πριν από την επανάληψη των εργασιών να επιθεωρηθούν οι βοηθητικές κατασκευές ως προς την αντοχή, τη σταθερότητα και τα μέτρα ασφαλείας. ΠΔ 778/80 (αρθ. 21), ΠΔ 305/96 (Παράρτ. IV, Β II, παρ. 3)

17. Η ενδυμασία να είναι κατάλληλη για το εργοτάξιο και πλήρης. Τα παπούτσια να είναι στερεά. Απαγορεύονται τα πέδιλα, σαγιονάρες, πάνινα. Θα πρέπει όλοι οι εργαζόμενοι να φέρουν πλήρη αμφίεση. Δεν επιτρέπεται η παραμονή και η εργασία στο εργοτάξιο χωρίς πλήρη αμφίεση. ΠΔ 1073/81 (αρθ.103,106,108)

3.1.2. Ειδικός εξοπλισμός ατομικής προστασίας

Σε επικίνδυνες εργασίες, ειδικά όταν η πλήρης εξάλειψη του κινδύνου δεν είναι δυνατή να χρησιμοποιείται υποχρεωτικά κατάλληλος εξοπλισμός ατομικής προστασίας που πρέπει να παρέχει ο εργοδότης. Οι εργαζόμενοι να γνωρίζουν την ύπαρξη του εξοπλισμού, τη θέση αποθήκευσης του και τον τρόπο χρήσης του, πριν αρχίσουν την εργασία τους, μετά από κατάλληλη ενημέρωση από υπεύθυνο άτομο, ορισμένο από τον εργοδότη. Ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας, όταν δεν χρησιμοποιείται, να φυλάσσεται και να συντηρείται. Ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας, ενδεικτικά αναφέρεται στο ΠΔ 396/94, και μπορεί να είναι : ειδικός σκούφος ή κράνος, προσωπίδα (μάσκα) ή γυαλιά, ωτοασπίδες, ειδικά γάντια, πέτσινη ποδιά, ζώνες και παπούτσια ασφαλείας, κλπ. ΠΔ1073/81 (αρθ. 94), ΠΔ 89/91, ΠΔ 225/89 (αρθ. 24), ΠΔ396/94, ΠΔ 95/78

3.1.3. Εργασίες σε θέσεις εκτεθειμένες σε κίνδυνο πτώσης.

1. Με την κατασκευή ικριωμάτων, καταλλήλων δαπέδων εργασίας, επαρκώς προστατευμένων, σταθερά στερεωμένων και με τα κατάλληλα κιγκλιδώματα να προστατεύονται οι εργαζόμενοι από τον κίνδυνο πτώσης. ΠΔ 305/96 (Παράρτημα IV, Β II παρ. 5), ΠΔ 225/89 (αρθ. 9)

2. Αν απαιτείται εργασία σε θέσεις που παρ' όλα τα ληφθέντα μέτρα (κιγκλιδώματα, επίπεδα εργασίας) ο κίνδυνος πτώσης παραμένει τότε τα άτομα που θα αναλάβουν την εργασία αυτή να προστατεύονται με ατομικά μέσα. Τα μέσα αυτά είναι :

- Αξιόπιστη αναρριχητική ζώνη (μπωντριέ) του εμπορίου κατάλληλα προσαρμοσμένη στη λεκάνη τους.
- Καινούργιο και άφθαρτο αναρριχητικό σχοινί πρόσφατης κατασκευής (με πιστοποιητικό χρονολογίας κατασκευής μικρότερο της διετίας)
- Με κατάλληλο εξοπλισμό από κρίκους (καραμπίνερ ασφαλείας και οκτάρια). Προϋποθέσεις εκτέλεσης της εγκυμονούσης κίνδυνο εργασίας είναι :
- Ύπαρξη ασφαλιστή, δηλαδή ατόμου που θα ασφαλίζει μέσω του αναρριχητικού σχοινιού τον εργαζόμενο.
- Ύπαρξη σταθερών και ασφαλών σημείων ασφάλισης.

- Προηγούμενη εκπαίδευση του εκτιθέμενου στον κίνδυνο ατόμου και του ασφαλιστή από διπλωματούχο εκπαιδευτή αναρρίχησης.

Αν ο εργολήπτης ή εργοδότης δεν είναι βέβαιοι για την ολοκληρωμένη εκπαίδευση και των δύο ατόμων επιβάλλεται η παρουσία του εκπαιδευτή αναρρίχησης καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της εργασίας. Ως εργασία εκτεθειμένη σε κίνδυνο πτώσης λογίζεται και η εργασία εντός καλαθιού ανυψωτικού μηχανήματος. ΠΔ 305/96(Παράρτημα IV, Β II παρ. 5)

3.1.4. Μηχανήματα, συσκευές, εργαλεία

1. Να πληρούν προβλεπόμενες από τους Νόμους ή τους Κανονισμούς διατάξεις ασφαλείας. Να συνοδεύονται από εγχειρίδια οδηγιών λειτουργίας, συντήρησης και ασφαλείας στην ελληνική γλώσσα. Σε περίπτωση χειρισμού ή συντήρησης μηχανήματος από αλλοδαπό τα εγχειρίδια να είναι μεταφρασμένα και στη γλώσσα του χρήστη ή του συντηρητή. Όλες οι ενδείξεις λειτουργίας και ασφαλείας να αναγράφονται επίσης στα ελληνικά. Να είναι σε καλή κατάσταση δυνάμενα να χρησιμοποιηθούν. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 45), ΠΔ 95/78, ΠΔ 395/94, ΠΔ 89/99, ΠΔ 304/2000

2. Να ελέγχονται και να συντηρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. ΠΔ 1073/81 (αρθ.47)

3. Να καθορισθεί συγκεκριμένη θέση για τη φύλαξη των, όταν δεν χρησιμοποιούνται. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 48)

4. Οι θέσεις λειτουργίας των να επιτρέπουν την προσέγγιση των χειριστών και τη σωστή λειτουργία. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 46)

5. Να μη δημιουργούν, σύμφωνα με τις προδιαγραφές τους, κινδύνους, όταν χρησιμοποιούνται από αναθυμιάσεις, εκπομπές σκόνης, θόρυβο, δονήσεις, καυσασέρια. Η καλή κατάσταση αυτών να ελέγχεται ώστε να τηρούνται οι προδιαγραφές. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 47), ΠΔ 85/91, ΠΔ 395/94

6. Να τίθενται, μετά την παύση εργασίας, εκτός λειτουργίας, και να παραμένουν χωρίς φορτίο. Η θέση τους να είναι ασφαλής. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 50) 7. Σε περίπτωση τακτικής ή μη προβλεπομένης συντήρησης, επισκευής, καθαρισμού ή ρύθμισης να ακινητοποιούνται και να διακόπτεται η παροχή ενέργειας ή ηλεκτρικής τάσης. Να υπάρχουν ενδεικτικές πινακίδες αποφυγής θέσης σε λειτουργία. ΠΔ

1073/81 (αρθ. 48)

8. Οι χρησιμοποιούμενες συσκευές και τα μηχανήματα ανύψωσης να έχουν την απαραίτητη αντοχή για την χρήση που προορίζονται, να εγκατασταθούν και να χρησιμοποιούνται σωστά και σύμφωνα με τις προδιαγραφές τους. Να φέρουν ένδειξη του ανώτατου επιτρεπόμενου φορτίου. Να ελέγχονται και να συντηρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. ΠΔ 1073/81 (κεφ. Β, Γ, Ε, ΣΤ), ΠΔ 305/96 (Παράρτημα IV Β II παρ. 7)

9. Οι οικοδομικοί γερανοί και τα καλάθια ανύψωσης προσωπικού σε ειδικές θέσεις, να τοποθετούνται σε οριζόντια και επίπεδη θέση. Η ευστάθεια τους να εξασφαλίζεται διαρκώς, ακόμη και όταν δεν λειτουργούν. Όπου χρειάζεται να τοποθετείται κατάλληλο υπόβαθρο για καλύτερη στήριξη. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 54)

10. Η στάση και στάθμευση των οικοδομικών γερανών, καλαθιών ανύψωσης ή άλλων μηχανημάτων μεγάλου ύψους να γίνεται σε χώρο ελεύθερο από εναέριους ηλεκτρικούς αγωγούς ή άλλα εμπόδια. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 73, 78)

3.1.5. Χειριστές - ελεγκτές

1. Να είναι άτομα άνω των 18 ετών, με εμπειρία και κατάλληλη άδεια. Θα πρέπει να είναι γνώστες του μηχανήματος και των κινδύνων χρήσης του. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 46), ΠΔ 95/78
2. Οι χειριστές μηχανημάτων να είναι άτομα υγιή (καλή όραση, ακοή) και να έχουν εμπειρία. Να ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται στο Τμήμα IV κεφάλαιο Δ του σχετικού ΠΔ. ΠΔ 1073/81 (τμ. IV κεφ. Δ)
3. Οι υπεύθυνοι για τον έλεγχο ασφαλούς χρησιμοποίησης και λειτουργίας των μηχανημάτων να έχουν την κατάλληλη εξειδίκευση. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 47), ΠΔ 95/78
4. Θα διαθέτουν αποδεδειγμένη, με κατάλληλα πιστοποιητικά εμπειρία.

3.1.6. Χειρωνακτικές μεταφορές

1. Στις μεταφορές με τα χέρια επικίνδυνων αντικειμένων επιβάλλεται να χρησιμοποιούνται γάντια. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 105)
2. Τα δοχεία μεταφοράς υγρών σε υψηλή θερμοκρασία ή πίσσας ή γενικά επικινδύνων υλικών (άσβεστος, οξέα, καύσιμα, χημικά) να μη είναι γεμάτα και κατά προτίμηση να είναι σφραγισμένα. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 99)
3. Η μεταφορά αντικειμένων ειδικών προδιαγραφών (επιμήκη, βαρέα) από ένα ή περισσότερα άτομα, να εκτελείται με προσοχή, ώστε να μη καταπέσουν και δημιουργήσουν ατύχημα. Αν απαιτείται να υπάρχει άτομο για συντονισμό. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 91)
4. Όταν εκτελείται εργασία σε υψηλό σημείο οι εργαζόμενοι στο έδαφος ή σε άλλα χαμηλότερα σημεία κινδυνεύουν από πτώση αντικειμένων. Πρέπει λοιπόν να προειδοποιούνται με κατάλληλη σήμανση και να δυσχεραίνεται η προσέγγιση τους με περιφράγματα.

3.2. Ειδικές οδηγίες

3.2.1. Κατεδάφσεις

(Λαμβάνεται υπόψη το κείμενο της ΕΛΟΤ ΤΠ1501-15-04-01-00 :2009)

Πριν την έναρξη των εργασιών απαιτείται πλήρης έλεγχος της κατασκευής για την διαπίστωση τυχόν ρυπογόνων δομικών υλικών, που η απομάκρυνσή τους απαιτεί την λήψη ιδιαίτερων μέτρων.

Οι απαιτούμενες προκαταρκτικές εργασίες περιλαμβάνουν :

- την φωτογράφιση και γενική αποτύπωση των γειτονικών κατασκευών, ώστε μετά το πέρας των εργασιών να διαπιστωθεί το κατά πόσον επηρεάστηκαν από τις εργασίες κατεδάφισης.
- την αρχική αφαίρεση ή αποξήλωση στοιχείων του κτιρίου (αφαίρεση σωλήνων, δεξαμενών, υαλοπινάκων.)
- τα φέροντα στοιχεία ενός ορόφου δεν πρέπει να θραύονται ή να καθαίρονται, πριν ολοκληρωθεί η απομάκρυνση όλων των προϊόντων κατεδάφισης των υπερκείμενων ορόφων

- για την κατεδάφιση κατακόρυφων στοιχείων ελεύθερου ύψους άνω των 4.00μ. καθώς και για την κατεδάφιση δοκών και παρεμφερών οριζόντιων στοιχείων, ανεξαρτήτως ύψους, απαιτείται η χρήση σταθερού ικριώματος στο εξωτερικό περίγραμμα του κατεδαφιζόμενου στοιχείου, στατικώς ανεξαρτήτου από αυτό.

Όταν οι καιρικές συνθήκες είναι δυσμενείς (ισχυρός άνεμος, πάγος, χιόνι κλπ) θα αποφεύγεται η εργασία προσωπικού σε υψηλά σημεία των τοίχων, εκτός εάν έχουν ληφθεί ειδικά μέτρα προς τούτο.

Κατά τις κατεδαφίσεις και καθαιρέσεις θα λαμβάνεται μέριμνα για τα εξής:

- Επιλογή της μεθόδου κατεδάφισης.
- Προϊστάμενος κατεδάφισης για επίβλεψη μέχρι 10 άτομα.
- Δάπεδα εργασίας πλήρη, ευσταθή με προστασία έναντι πτώσης.
- Αντιστήριξη στοιχείων του προς κατεδάφιση κτιρίου και των γειτονικών, ώστε να αποφευχθεί κάθε στατική υπονόμηση των κτιρίων κατά τη διάρκεια της κατεδάφισης.
- Κατεδάφιση από πάνω προς τα κάτω.
- Σήμανση και περίφραξη των χώρων που πέφτουν τα υλικά. • Περίφραξη ή κάλυψη των ανοιγμάτων.
- Έγκαιρη διακοπή δικτύων (ύδρευσης ,αποχέτευσης ,ηλεκτροδότησης ,τηλ. Φυσικού αερίου κα).
- Επισήμανση βόθρων, πηγαδιών κ.α.
- Ασφαλής διέλευση πεζών -απαγόρευση πρόσβασης σε απόσταση
- Λήψη μέτρων πυροπροστασίας
- Λήψη μέτρων περιορισμού του θορύβου
- Λήψη μέτρων προστασίας από την δημιουργούμενη σκόνη

Απαιτήσεις παράδοσης του χώρου εργασίας & αποκομιδής των υλικών κατεδάφισης

- Ο ανάδοχος πρέπει να απομακρύνει πλήρως όλα τα προϊόντα κατεδάφισης.
- Τα άχρηστα υλικά κατεδάφισης, θα ελέγχονται εάν περιέχουν επικίνδυνα υλικά, θα τεμαχίζονται και αποκομίζονται πλήρως από τον χώρο του έργου προς μεταφορά σε μονάδες ΑΕΚΚ

3.2.2. Ικριώματα και κλίμακες

3.2.2.1. Χρησιμοποιούμενα υλικά

Τα υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή ικριωμάτων είναι:

- Πλάισια (προκατασκευασμένα ορθογωνικά πλαίσια από χαλυβδοσωλήνα)
- Ορθοστάτες
- Αντιανέμια (διατάξεις που χρησιμοποιούνται για την ένωση των πλαισίων μεταξύ τους χιαστά)
- Σύνδεσμοι
- Σύνδεσμοι με ελευθερία στροφής

- Ορθογώνιοι σύνδεσμοι
- Αξονικοί σύνδεσμοι
- Πλάκες θεμελίωσης με ρυθμιστικού κοχλίες
- Ρυθμιστικοί κοχλίες
- Τηλεσκοπικοί ορθοστάτες
- Πύργοι
- Στοιχεία δυσκαμψίας
- Ξυλεία.

3.2.2.2. Κριτήρια Αποδοχής

1. Όλα τα υλικά και ο εξοπλισμός θα είναι σύμφωνα με τα ισχύοντα Ευρωπαϊκά ή Ελληνικά Πρότυπα.
2. Τα ικρίωματα ταξινομούνται γενικά βάσει του φορτίου των πλατφορμών εργασίας σε ελαφριές, μεσαίες ή βαρέως τύπου.
3. Οι ακόλουθες απαιτήσεις εφαρμόζονται σε όλες τις πλατφόρμες εργασίας ικριωμάτων:
 - Πλατφόρμες σε ύψος μεγαλύτερο των 3,00μ., θα περιβάλλονται από χειραγωγό. Οι χειραγωγοί τοποθετούνται σε ύψος 1.05μ. πάνω από την πλατφόρμα.
 - Προστατευτικό σοβατεπί εργαλείων πλάτους 10εκ., τοποθετείται σε όλο το μήκος της πλατφόρμας.
 - Τοποθετείται συρματόπλεγμα μεταξύ χειραγωγού και σοβατεπί, όταν ο κίνδυνος πτώσης εργαλείων ή υλικών είναι αυξημένος.
 - Οι πλατφόρμες θα έχουν πλήρες δάπεδο χωρίς ανοίγματα.
 - Κατάλληλη και επαρκής πρόσβαση με κλίμακες θα εξασφαλίζεται σε όλες τα επίπεδα εργασίας ενώ θα είναι ασφαλώς συνδεδεμένες με τα ικρίωματα.
3. Απαγορεύεται η χρήση υλικών και εξαρτημάτων των οποίων οι ιδιότητες δεν είναι γνωστές και πιστοποιημένες.
4. Απαγορεύεται η χρήση υλικών από χάλυβα ποιότητας FU (χύτευση με φυσαλίδες).
5. Τα υλικά κατασκευής των επιμέρους στοιχείων θα είναι οπτικώς αναγνωρίσιμα, διαφορετικά θα φέρουν σήμανση.
6. Το πάχος των διατομών από χάλυβα θα είναι τουλάχιστον 2χιλ.
7. Ο χάλυβας θα είναι επιδεκτικός συγκόλλησης εάν πρόκειται να εκτελεσθεί συγκόλληση.
8. Όλα τα κατασκευαστικά μέρη των σκαλωσιών θα επιθεωρούνται περιοδικά για να εξασφαλίζεται η ικανοποιητική κατάστασή τους.
9. Θα εξασφαλίζεται κατάλληλη έδραση των βάσεων των ικριωμάτων προκειμένου να αντιμετωπιστεί τυχόν ανομοιόμορφη υποχώρηση του εδάφους.
10. Στα προκατασκευασμένα ικρίωματα, το επιτρεπόμενο φορτίο, ορίζεται αποκλειστικά και μόνο από τον κατασκευαστή, ενώ απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται εναλλάξιμα τμήματα άλλων κατασκευαστών.
11. Αν χρησιμοποιηθούν κυλιόμενα ικρίωματα, θα ασφαλίζονται οι τροχοί τους ενώ απαγορεύεται να υπάρχει προσωπικό πάνω σε αυτές κατά την μετακίνησή τους.

3.2.3. Ανύψωση

Κάθε συσκευή και εξάρτημα ανύψωσης να φέρει ευκρινώς ένδειξη του ανώτατου επιτρεπόμενου φορτίου, σύμφωνα με τις εγκρίσεις που απαιτούνται από την ισχύουσα νομοθεσία. Οι συσκευές ανύψωσης δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους για τους οποίους προορίζονται. ΠΔ 305/96 (Παράρτημα IV, Β II παρ. 7)

3.2.4. Ηλεκτρικό ρεύμα

1. Πριν από την έναρξη εργασιών να εξετασθούν αν υπάρχουν πλησίον του εργοταξίου αγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος της ΔΕΗ. Αν το αποτέλεσμα είναι θετικό να ληφθούν μέτρα ασφαλείας από κοινού με την ΔΕΗ. ΠΔ 1073/81 (αρθ.78,79), ΠΔ 305/96 (Παράρτ. IV, Β II, παρ. 2)

2. Δεν πρέπει να κινούνται υψηλά οχήματα - μηχανήματα σε περιοχές που υπάρχουν εναέρια ηλεκτρικά δίκτυα ή εγκαταστάσεις της ΔΕΗ και καθιστούν τη διέλευση επικίνδυνη. Σε περίπτωση αδυναμίας είτε αποφυγής της κίνησης, είτε εκτροπής των καλωδίων, είτε θέσεως αυτών εκτός ηλεκτρικής τάσης να μελετηθεί ο τρόπος κίνησης από τον επιβλέποντα μηχανικό. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 78), ΠΔ 305/96 (Παράρτ. IV, Β II, παρ. 2)

3.2.5. Πρόληψη πυρκαγιάς

1. Να τοποθετηθούν πυροσβεστικά μέσα ελεγμένα στα σημεία που υπάρχει κίνδυνος πρόκλησης πυρκαγιάς. Η χρήση των μέσων να είναι γνωστή σε όλους τους εργαζόμενους. ΠΔ 95/78, ΠΔ 305/96 (Παράρτ. IV, Α, παρ. 4), ΠΔ 225/89 (αρθ. 23)

2. Τα εύφλεκτα υλικά που απαιτείται να αποθηκεύονται ή να χρησιμοποιούνται στο εργοτάξιο, να τοποθετηθούν σε ειδικές θέσεις ασφαλείς, απομονωμένες από χώρους που μπορεί να δημιουργηθεί σπινθήρας ή άλλη εστία αναφλέξεως. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 96), ΠΔ 225/89 (αρθ. 23)

3. Να απαγορευθεί το κάπνισμα και οι εργασίες με φλόγα σε επικίνδυνες περιοχές. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 96)

4. Να απαγορευθούν φωτιές για θέρμανση των εργαζομένων. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 96)

5. Να απαγορευθεί η εκτέλεση συγκολλήσεων πλησίον άλλων ατόμων ή εύφλεκτων υλικών. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 96), ΠΔ 95/78

6. Να αποφεύγεται η ταυτόχρονη εκτέλεση ηλεκτροσυγκολλήσεων ή οξυγονοκολλήσεων ή εργασιών με χρήση φλόγας (απομάκρυνση ή καταστροφή υλικών με φλόγιστρα, θέρμανση σωληνώσεων για κουρμπάρισμα και άλλες) κοντά σε περιοχές που χρησιμοποιούνται χημικά ή εύφλεκτα υλικά. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 96), ΠΔ 95/78

3.3 Οδηγίες για την αποφυγή κινδύνων για την Υγεία

3.3.1. Εργασίες επικίνδυνες για την υγεία

3.3.1.1. Δυσμενές περιβάλλον

1. Σε περίπτωση δυσμενών καιρικών συνθηκών να διακόπτονται οι εργασίες που παρεμποδίζονται. Με την αποκατάσταση των ασφαλών συνθηκών, οι εργασίες επαναλαμβάνονται. Πριν από την επανάληψη των εργασιών να επιθεωρηθούν οι βοηθητικές κατασκευές ως προς την αντοχή, την σταθερότητα και τα μέτρα ασφαλείας. ΠΔ 778/80 (αρθ. 21), ΠΔ 305/96 (Παράρτ. IV, Β II, παρ. 3)

2. Να παρέχεται υπό του εργολήπτη αδιάβροχος ιματισμός με κάλυμμα κεφαλής για εργαζόμενους υπό βροχή ΠΔ 225/89 (αρθ. 25)

3.3.1.2. Αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών

Για την αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών να υπάρχει πρόχειρο φαρμακείο και χώρος ιατρείου με δυνατότητα παροχής πρώτων βοηθειών. Να υπάρχει σε εμφανές σημείο του ιατρείου το τηλέφωνο και η διεύθυνση της τοπικής υπηρεσίας παροχής Α' Βοηθειών. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 110), ΠΔ 305/96 (Παράρτ. IV, Α παρ. 13)

3.3.2. Πρόληψη για υγιεινή διαβίωση

1. Να υπάρχουν χώροι υγιεινής. Για τους χώρους αυτούς και για το νερό (πόσιμο και για καθαριότητα) να εφαρμόζονται οι Υγειονομικές Διατάξεις του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 109), ΠΔ 305/96 (Παράρτ. IV Α παρ. 18.2), ΠΔ 225/89 (αρθ. 30)

2. Στον χώρο του διαλείμματος ή σε άλλο ειδικό χώρο να υπάρχει τρόπος για τη διατήρηση του φαγητού των εργαζομένων. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 109)

3. Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά το χρόνο εργασίας. ΠΔ 305/96 (Παράρτ. IV Α παρ. 7, Β παρ. 14)

4. Όταν για λόγους υγείας ή ασφάλειας απαιτείται, να απαγορεύεται στους ασχολούμενους να τρώνε και να πίνουν ή να καπνίζουν στους χώρους εργασίας. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 109), ΠΔ 225/89 (αρθ. 30).

Δ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ – ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Φάσεις εργασίας

1.1. Εγκατάσταση εργοταξίου. Θα γίνει επιλογή του χώρου εγκατάστασης του εργοταξίου και επιλογή των χώρων αποθήκευσης των υλικών.

1.2. Γίνονται οι απαραίτητες αποξηλώσεις – καθαιρέσεις, αποψίλωση της περιοχής και μεταφορά των υπόγειων και εναέριων δικτύων των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (Ο.Κ.Ω.) εάν χρειαστεί.

1.3. Οι μεταφορές των απαιτούμενων υλικών (προκατασκευασμένων στοιχείων, ειδικών τεμαχίων και συσκευών) θα γίνει με χρήση φορτηγών αυτοκινήτων.

1. Προσδιορισμός κινδύνων

Στο στάδιο της Μελέτης του συγκεκριμένου έργου κίνδυνος μπορεί να παρουσιαστεί από:

2.1. Υπόγεια δίκτυα και εναέρια δίκτυα: Πριν από οποιαδήποτε εργασία θα έχουν προσδιοριστεί όλα τα δίκτυα των Ο.Κ.Ω. και σε συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς όπως ΔΕΗ, ΟΤΕ, κλπ θα διευθετηθούν κατάλληλα ώστε να μην ενέχουν κίνδυνο στους εργαζόμενους στο έργο.

2.2. Αστικές περιοχές / κοινό: Το έργο βρίσκεται εντός κατοικημένης περιοχής και κρίνεται αναγκαίο να ληφθούν ιδιαίτερα μέτρα προστασίας ώστε να μην πλησιάζουν άνθρωποι κοντά στο υπό κατασκευή έργο σύμφωνα πάντα με την επιβεβλημένη από τη νομοθεσία σήμανση.

2.3. Οδοί κυκλοφορίας: Το οδικό δίκτυο της περιοχής, δεν πρέπει να αποκλειστεί κατά την φάση κατασκευής του έργου. Θα πρέπει να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να γίνεται σταδιακή εκτροπή της κυκλοφορίας σε παράπλευρες οδούς όταν κρίνεται απαραίτητο, ενώ θα υπάρχει κατάλληλη σήμανση για την αποφυγή ατυχημάτων κατά τις ώρες πραγματοποίησης αλλά και διακοπής των εργασιών.

2.4. Εργασίες και εγκαταστάσεις κοντά σε ηλεκτρισμό: Οι εγκαταστάσεις πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να χρησιμοποιούνται ούτως ώστε να μην αποτελούν κίνδυνο πυρκαγιάς ή έκρηξης και να παρέχουν στους εργαζόμενους την απαραίτητη προστασία κατά των κινδύνων ηλεκτροπληξίας από άμεση ή έμμεση επαφή.

2.5. Σταθερότητα, αντοχή και στερεότητα: Τα υλικά και γενικότερα οποιοδήποτε στοιχείο που θα μπορούσε κατά τις μετακινήσεις να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργαζόμενων πρέπει να σταθεροποιείται με κατάλληλο και ασφαλή τρόπο.

2. Εκτίμηση κινδύνου – Μέτρα πρόληψης

Κατά την διάρκεια εργασιών ικριωμάτων

Θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή των εξής κινδύνων :

- Πτώση από τους διαδρόμους εργασίας ικριωμάτων
- Θραύση μαδεριών
- Πτώση από μη προστατευμένες οπές
- Πτώση λόγω μη κατασκευής διαδρομών εργασίας
- Υποχώρηση προστατευτικού κιγκλιδώματος
- Πτώση λόγω στενότητας διαδρόμου εργασίας
- Χαλάρωση των συνδέσμων των στοιχείων του ικριώματος
- Πτώση λόγω ολισθηρότητας του δαπέδου εργασίας
- Υποχώρηση λόγω ανεπαρκούς θεμελίωσης του ικριώματος

- Υποχώρηση λόγω απόθεσης υπερβολικού βάρους υλικών
- Ηλεκτροπληξία από παρακείμενα ηλεκτροφόρα καλώδια.

Ανυψωτικά μηχανήματα

Οι ενδείξεις λειτουργίας και ασφαλείας όλων των μηχανημάτων, συσκευών και εργαλείων θα είναι στα ελληνικά. Επίσης θα υπάρχουν οδηγίες λειτουργίας, συντήρησης και ασφαλείας στα ελληνικά. Θα υπάρχουν πινακίδες κοντά στο χειριστήριο των ανυψωτικών μηχανημάτων που θα γράφουν τα διάφορα όρια ασφαλείας του μηχανήματος, όπως μέγιστο φορτίο, κλίση της κεραίας, αντίβαρο κτλ. Τέλος, θα εξασφαλίζεται η ευστάθεια των ανυψωτικών μηχανημάτων, είτε είναι σε λειτουργία, είτε όχι.

Χειρισμός - Λειτουργία

Ο χειρισμός των μηχανημάτων θα γίνεται πάντα από άτομα πάνω από 18 ετών που θα έχουν εμπειρία ή και άδεια, αν το προβλέπει η σχετική νομοθεσία (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 46α).

Ο χειριστής κατά την λειτουργία του ανυψωτικού μηχανήματος πρέπει να παρακολουθεί συνεχώς την πορεία και τη λειτουργία του, απαγορευομένης της περιφοράς και ανυψώσεως των φορτίων υπεράνω θέσεων εργασίας και άλλων θέσεων συγκεντρώσεως προσωπικού. Αν αυτό είναι αδύνατο, τότε θα υπάρχει έμπειρος κουμανταδόρος που θα βρίσκεται όμως σε θέση τέτοια που και ο χειριστής να διακρίνει καθαρά τις κινήσεις του, και ο ίδιος δεν θα κινδυνεύει από τυχόν πτώση του φορτίου.

Όταν το μηχάνημα τελειώσει την εργασία της ημέρας θα αφήνεται εντελώς ακινητοποιημένο και χωρίς φορτίο.

Απαγορεύεται να κυκλοφορούν φορτία πάνω από θέσεις εργασίας ή συγκέντρωσης προσωπικού. Επίσης οι χειριστές όταν φεύγουν από το μηχάνημα απαγορεύεται να αφήνουν το φορτίο ανυψωμένο.

Συντήρηση – Έλεγχος

Τα ανυψωτικά μηχανήματα θα ελέγχονται κάθε φορά που αλλάζουν θέση και πριν ακόμα αρχίσουν να δουλεύουν. Επίσης θα ελέγχονται μία φορά τουλάχιστον το χρόνο. Οι παραπάνω έλεγχοι θα καταχωρούνται στο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας.

Οι αλυσίδες, δακτύλιοι, άγκυρες γενικά, κρίκοι άγκιστρα και πολύσπαστα που θα χρησιμοποιηθούν για την άνοδο ή την κάθοδο των υλικών ή σαν μέσα ανάρτησης τούτων πρέπει να ελέγχονται κατά διαστήματα και να καταχωρούνται οι έλεγχοι σε Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας.

Γενικά τα ανυψωτικά μηχανήματα και οι συσκευές μαζί με τις στηρίξεις, αγκυρώσεις και τα υποστηρίγματά τους πρέπει:

- α) Να έχουν καλή μηχανική κατασκευή, να αποτελούνται από υλικά καλής ποιότητας με την κατάλληλη αντοχή και να μην έχουν φανερά ελαττώματα.
- β) Να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να λειτουργούν καλά.

Κάθε καλώδιο που χρησιμοποιείται για την άνοδο ή την κάθοδο των υλικών ή σαν μέσο ανάρτησής τους πρέπει να είναι καλής ποιότητας, να αντέχει αρκετά και να μην έχει φανερά ελαττώματα.

Γερανός, ο οποίος έχει υποστεί την επίδραση δυσμενών καιρικών συνθηκών που μπορεί να επηρεάσουν την ευστάθειά του, πρέπει να ελέγχεται πριν την εκ νέου χρήση του.

Όλες οι ανυψωτικές μηχανές πρέπει μία φορά το έτος να υφίστανται δοκιμή αντοχής με φορτίο μεγαλύτερο του επιτρεπόμενου (ή ότι προβλέπεται από τον κατασκευαστή του).

Ανυψωτικές μηχανές, όπως π.χ. γερανοί σε μηχανοστάσια οι οποίοι μόνον προς τον σκοπό συνθέσεως (μονταρίσματος) χρησιμοποιούνται, απαλλάσσονται της κανονικής δοκιμασίας, πρέπει όμως να εξετάζονται όλα τα μέρη αυτών πριν την εκάστοτε χρησιμοποίηση.

Οι δοκιμές πρέπει να διενεργούνται από έμπειρα ειδικά πρόσωπα. Η ημερομηνία και το αποτέλεσμα της εξέτασης πρέπει να καταχωρείται σε ειδικό βιβλίο (Ημερολόγιο).

Σήμανση ανυψωτικών μηχανημάτων

Κάθε ανυψωτικό εξάρτημα πρέπει να φέρει τα ακόλουθα σήματα:

- στοιχεία του κατασκευαστή
- στοιχεία του υλικού (π.χ. διεθνής κλάση) όταν η πληροφορία αυτή είναι αναγκαία για τη συμβατότητα των διαστάσεων
- στοιχεία για το μέγιστο φορτίο χρήσης
- το σήμα «CE»

Για τα εξαρτήματα αρτάνης που περιλαμβάνουν συστατικά στοιχεία όπως συρματόσχοινα ή καλώδια στα οποία είναι αδύνατο να πραγματοποιηθεί η σήμανση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο πρέπει να παρέχονται με πινακίδα ή με άλλο μέσο, στέρα προσδεμένο στο εξάρτημα.

Οι ανωτέρω ενδείξεις πρέπει να είναι ευανάγνωστες και τοποθετημένες σε τέτοια θέση ώστε να μην κινδυνεύουν να εξαφανιστούν λόγω τριβής, φθοράς κτλ. ούτε να θέτουν σε κίνδυνο την αντοχή του εξαρτήματος.

Γενικοί κανόνες ασφαλείας

- Για κάθε ανυψωτική συσκευή, καθώς και για κάθε αλυσίδα, δακτύλιο, άγκυρα, κρίκο, άγκιστρο, και πολύσπαστο, που χρησιμοποιείται για την άνοδο ή την κάθοδο φορτίων ή σα μέσο ανάρτησης τούτων, το επιτρεπόμενο ωφέλιμο φορτίο πρέπει να καθορίζεται με τα κατάλληλα μέσα.
- Πάνω σε κάθε ανυψωτική συσκευή, πρέπει να προσδιορίζεται καθαρά το μεγαλύτερο επιτρεπόμενο ωφέλιμο φορτίο.
- Στην περίπτωση ανυψωτικής συσκευής, που το επιτρεπόμενο ωφέλιμο φορτίο της είναι μεταβλητό, πρέπει να προσδιορίζεται καθαρά κάθε ωφέλιμο φορτίο και κάτω από ποιες συνθήκες μπορεί τούτο να ανυψωθεί.

- Απαγορεύεται να φορτώνεται μέρος ανυψωτικής συσκευής ή μηχανήματος, εκτός αν αυτό γίνεται κατά τη διάρκεια δοκιμών.
- Κινητήρες, οδοντωτοί τροχοί, στοιχεία που μεταδίδουν κίνηση, ηλεκτρικοί αγωγοί και άλλα επικίνδυνα τμήματα των ανυψωτικών μηχανημάτων πρέπει να είναι εφοδιασμένα με αποτελεσματικά προστατευτικά μέσα.
- Οι ανυψωτικές μηχανές πρέπει να εφοδιάζονται με μέσα που να μπορούν να περιορίζουν στο ελάχιστο τον κίνδυνο, εάν υπάρξει τυχαία πτώση των φορτίων.
- Πρέπει να παίρνονται οι κατάλληλες προφυλάξεις, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος να μετατοπισθεί τυχαία οποιοδήποτε μέρος ενός ανηρτημένου φορτίου.
- Όλες οι ανυψωτικές μηχανές πρέπει να φέρουν διατάξεις πεδήσεως τέτοιες, ώστε να επιτυγχάνεται ανά πάσα στιγμή η κράτηση του φορτίου καθ' όλες τις δυνατές θέσεις.
- Απαγορεύεται η μεταφορά και ανύψωση προσωπικού με μηχανήματα ανυψώσεως υλικών. Επίσης απαγορεύεται η αναρρίχηση προσωπικού επί κατακόρυφων τροχιών ή ικριωμάτων μηχανημάτων, εκτός αν αυτά ακινητούν και έχει απαγορευθεί η κίνησή τους (κλειδωμένο το χειριστήριο τους) και έχουν ληφθεί όλα τα λοιπά μέτρα ασφαλείας τα οποία απαιτούνται κατά περίπτωση.
- Απαγορεύονται οι παρακάτω ενέργειες ως επικίνδυνες:
 - ο Η ελεύθερη αιώρηση φορτίου (χρήση σχοινιού οδηγού)
 - ο Η ανάρτηση φορτίων υπό γωνία (με άνισα σκέλη αρτανών)
 - ο Η ανύψωση – καταβίβαση φορτίων, απότομα ή με μεγάλη ταχύτητα ή απότομη πέδηση
 - ο Η έλξη ή ανύψωση φορτίων όταν το συρματόσχοινο του συστήματος ανύψωσης βρίσκεται υπό γωνία (μη κατακόρυφη ανύψωση).
 - ο Η υπερφόρτωση του μηχανήματος
 - ο Η μεταφορά φορτίου προσδεμένου χαλαρά ή ανεπαρκώς.
 - ο Η ανύψωση ή απόθεση φορτίων πέρα της προβολής του βραχίονα του μηχανήματος (λοξό τράβηγμα).
 - ο Η παραμονή οποιουδήποτε προσώπου κάτω αναβιβαζομένων φορτίων συμπεριλαμβανομένου και αυτού που εκφωνεί τα σήματα για την ανύψωση, ο οποίος πρέπει να βρίσκεται σε θέση ασφαλή.
 - ο Η παραμονή προσωπικού κοντά σε συρματόσχοινα και σχοινιά που βρίσκονται υπό τάση.
- Ειδικά ο χώρος λειτουργίας των ανυψωτικών μηχανημάτων σταθερά τροχιάς ανυψώσεως απομονώνεται με κατάλληλα περιφράγματα, ούτως ώστε να καθίσταται αδύνατη η διέλευση προσώπων ασχέτως προς την εκτελούμενη εργασία.

Κίνδυνοι από ηλεκτροπληξία – κεραυνό

Οι μηχανές που εκτίθενται σε κεραυνούς κατά τη χρησιμοποίησή τους πρέπει να είναι εξοπλισμένες για την παροχέτευση των σχετικών ηλεκτρικών φορτίων στη γη.

Κίνδυνοι λόγω κακού φωτισμού

Το πεδίο στο οποίο εκτελούνται εργασίες με ανυψωτικές μηχανές πρέπει να φωτίζεται αναλόγως των τοπικών συνθηκών.

Στο ύπαιθρο κατά την διάρκεια της ημέρας και ιδίως των θερινών εποχών να λαμβάνονται μέτρα ώστε να μην τυφλώνεται ο οδηγός από τις ηλιακές ακτίνες.

Στην περίπτωση στην οποία ο φωτισμός της ημέρας είναι ανεπαρκής πρέπει να ενισχύεται με τεχνητό φωτισμό.

Κατά τις νυχτερινές ώρες πρέπει ο τεχνητός φωτισμός να είναι επαρκής, ομοιόμορφος και σταθερός, η δε δράση του οδηγού να μη παρεμποδίζεται εξαιτίας κακής τοποθέτησεως των διαφόρων λαμπτήρων.

Ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις

Πρόληψη κινδύνων ηλεκτροπληξίας λόγω επαφής εργαζομένων - μηχανημάτων με προϋπάρχοντα εναέρια, υπόγεια εντοιχισμένα δίκτυα. Θα πρέπει:

- Να λαμβάνονται όλα τα επιβαλλόμενα μέτρα ώστε να αποκλείεται η προσέγγιση εργαζομένων σε ηλεκτροφόρους αγωγούς ή στοιχεία, ασχέτως τάσεώς τους.
- Οι μεταφορές, χειρονακτικές ή μη, σιδηρού οπλισμού, σωλήνων, κιγκλιδωμάτων κ.ά. να πραγματοποιούνται μακριά από ηλεκτροφόρους αγωγούς, ασχέτως τάσεως.
- Σε περιοχές όπου υπάρχουν εναέρια ηλεκτρικά δίκτυα ή εγκαταστάσεις να λαμβάνονται πέρα όσων αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο και μετά από έγγραφη έγκριση της ΔΕΗ, πρόσθετα ειδικά μέτρα ασφαλείας. Τα μέτρα ασφαλείας τα οποία πρέπει να ληφθούν, εξετάζονται από κοινού από την ΔΕΗ, τον εκτελούντα το έργο και τον επιβλέποντα μηχανικό. Αντιπροσωπευτικά των σχετικών έκτακτων μέτρων αναφέρονται, η καταβίβαση του ιστού (μούμας), η κατασκευή ειδικών ξύλινων πλαισίων-περιθωρίων ασφαλείας στα σημεία συνήθων διελεύσεων κάτωθεν γραμμών κ.ά.
- Οποιαδήποτε απαιτούμενη επέμβαση στα δίκτυα της ΔΕΗ (όπως ανύψωση, διακοπή ρεύματος κτλ.) να πραγματοποιείται μόνο από αυτήν, μετά έγγραφη αίτηση της εταιρείας. Η ανύψωση ή άλλη επέμβαση επί ή πλησίον ιδιωτικών γραμμών, πρέπει να πραγματοποιείται αποκλειστικά από αρμόδιους αδειούχους ηλεκτρολόγους.

Αντιμετώπιση πυρκαϊών

Για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαϊών στα εργοτάξια, τηρούνται οι «Κανονισμοί Πυρασφαλείας» του Πυροσβεστικού Σώματος και κατά περίπτωσιν οι οικείες Διατάξεις του Υπουργείου Βιομηχανίας.

Ως ληπτέα μέτρα ενδεικτικώς αναφέρονται τα ακόλουθα:

α) Απομάκρυνση κάθε μη αμέσως χρησιμοποιησίμου ποσότητας ευφλέκτων, όπως άχρηστης ξυλείας (παλαιών ξυλοτύπων, ξυλείας από συσκευασίες κ.ά.), άχρηστων τηλμάτων (στουπιών), απορριμμάτων, πετρελαίων, ελαίων, χρωμάτων, δοχείων ή βαρελιών έστω και «κενών» τα οποία περιείχαν εύφλεκτα υγρά κ.ά. Τα ανωτέρω, εάν δεν είναι δυνατή η τελική απομάκρυνση ή διάθεσή τους, πρέπει να τοποθετούνται σε θέσεις ασφαλείς, κατά το δυνατόν απομονωμένες από το έργο και από άλλες επικίνδυνες γειτνιάσεις.

β) Εργασίες ανοικτής φλογός, κοπής, συγκολλήσεων, καύσεων κλπ. πρέπει να εκτελούνται μόνο σε ακίνδυνες περιοχές και υπό συνεχή παρακολούθηση για την πρόληψη και αντιμετώπιση τυχόν αναφλέξης.

γ) Κατά την εκτέλεση απαιτητών εργασιών συγκολλήσεων ή άλλων ανοικτής φλόγας ή ανατινάξεων σε θέσεις επικίνδυνες για ανάφλεξη, επιβάλλεται η λήψη ειδικών μέτρων πυρασφαλείας καθοριζόμενων υπό της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου. Σε ό,τι αφορά στις εργασίες συγκολλήσεων και κοπής μετάλλων, ισχύουν επίσης και τα προβλεπόμενα δια των διατάξεων του ΠΔ-95/78 «περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των απασχολούμενων σε εργασίες συγκολλήσεων».

δ) Φωτιές προχείρου τύπου, έστω και δια την προσωπική εξυπηρέτηση και θέρμανση εργαζομένων, απαγορεύονται.

Ατομικά μέσα προστασίας

Όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από την εργασία τους, θα φορούν στο εργοτάξιο προστατευτικά κράνη.

Απαγορεύονται οι σαγιονάρες, τα τακούνια, τα πέδιλα και γενικά τα ακατάλληλα υποδήματα. Τα υποδήματα θα είναι τύπου μποτίνι με γερή και αντλιοσθητική σόλα και σκληρή άνω επιφάνεια για προστασία από την πτώση βαρέων αντικειμένων.

Θα χρησιμοποιούνται ζώνες ασφαλείας όταν δεν υπάρχει άλλος αποτελεσματικός τρόπος προφύλαξης από πτώση.

Θα χρησιμοποιούνται προσωπίδες ή γάντια σε εργασίες που μπορεί να βλάψουν τα μάτια ή τα χέρια αντίστοιχα.

Όλα τα χρησιμοποιούμενα μέσα προστασίας θα είναι απολύτως κατάλληλα για την αποφυγή του συγκεκριμένου κάθε φορά κινδύνου. Επίσης πάντα θα βρίσκονται σε καλή κατάσταση, θα συντηρούνται, θα καθαρίζονται και θα αποθηκεύονται με ιδιαίτερη φροντίδα.

Απαγορεύονται οι ζώνες, οι γραβάτες, τα μαντήλια λαιμού και γενικά τα ρούχα που προεξέχουν καθώς και τα δακτυλίδια, οι αλυσίδες, οι ταυτότητες κτλ. Επειδή υπάρχει κίνδυνος σοβαρού τραυματισμού, όταν κάτι από τα παραπάνω κάπου «πιαστεί».

Υγιεινή – Εστίαση – Πρώτες βοήθειες

1. Θα υπάρχουν επαρκείς και κατάλληλοι χώροι για την αλλαγή και φύλαξη των ρούχων, να υπάρχουν χώροι υγιεινής με δυνατότητα καθαρισμού με ντους, για τους χώρους αυτούς και για το νερό (πόσιμο και για καθαριότητα) να εφαρμόζονται οι Υγειονομικές διατάξεις του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και κοινωνικών ασφαλίσεων. Π.Δ.1073/81 (αρθρ.109), Π.Δ. 305/96 (παράρτ. ΙΝπαρ. 18.2), Π.Δ. 225/89 (άρθρ. 30).

2. Στο εργοτάξιο θα υπάρχει και κατάλληλος χώρος για διατήρηση του φαγητού. Ο χώρος αυτός θα είναι υποχρεωτικός για εργοτάξια που απασχολούν πάνω από 70 άτομα.
3. Στο εργοτάξιο όταν θα δουλεύουν ταυτόχρονα πάνω από 100 άτομα θα υπάρχει εντεταλμένος ειδικά εκπαιδευμένος στην παροχή πρώτων βοηθειών, καθώς και κάποιο αυτοκίνητο που να μπορεί να μεταφέρει φορείο.
4. Η Θερμοκρασία στους χώρους εργασίας να ανταποκρίνεται στις ανάγκες ανθρώπινου οργανισμού κατά το χρόνο εργασίας. Π.Δ. 305/96 (παράρτ. IV Α παρ. 7, Β παρ. 14).
5. Όταν για λόγους υγείας ή ασφάλειας απαιτείται, να απαγορεύεται στους ασχολούμενους να τρώνε και να πίνουν ή να καπνίζουν στους χώρους εργασίας. ΠΔ 1073/81 (αρθ. 109), ΠΔ 225/89 (αρθ. 30).

Φαρμακείο

Σε κάθε εργοτάξιο πρέπει να υπάρχει πρόχειρο μικρό φαρμακείο για την παροχή πρώτων βοηθειών. Το φαρμακείο θα είναι τοποθετημένο σε εύκολα προσιτή θέση και υπό την επίβλεψη εντεταλμένου μερίμνη του Εργοδότη, ώστε πάντα να περιέχει επαρκείς ποσότητες φαρμακευτικών ειδών. Θα περιέχει ενδεικτικά τα ακόλουθα είδη στις αντίστοιχες ελάχιστες ποσότητες:

1. Σκεύασμα για κάψιμο σε σωληνάρια ή πακέτα
2. Εισπνεύσιμη αμμωνία
3. Αποστειρωμένες γάζες, κυτία των 5 cm, 10 cm, και 15 cm
4. Επίδεσμοι γάζης των 0,10 m x 2,50 m
5. Τριγωνικοί επίδεσμοι
6. Λευκοπλάστ ρολό
7. Τσιμπίδα
8. Ύφασμα λεπτό για καθαρισμό (CLEANSING TISSUE)
9. Αντισηπτικό διάλυμα
10. Υγρός σάπων εντός πλαστικής συμπιέσιμης φιάλης
11. Ελαστικός επίδεσμος
12. Αντισταμινική αλοιφή
13. Σπασμολυτικό

Επί πλέον των ανωτέρω προβλεπομένων, εκτός πόλεως θα υπάρχουν και τα εξής:

14. Αντιοφικός ορρός
15. Ενέσιμο κορτιζονούχο σκεύασμα των 100 mg (αντισόκ)

16. Σύριγγες πλαστικές μίας χρήσεως των 5 cc 2 τεμ. – 3
17. Σύριγγες πλαστικές μίας χρήσεως των 10 cc 2 τεμ. – 3
18. Δισκία αντιδιαρροϊκά
19. Δισκία αντιόξινα

Γ. ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Για κάθε έργο, πρέπει να ετοιμάζεται από τον Εργολάβο ένα Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης και να κοινοποιείται σε όλο το προσωπικό. Το Σχέδιο πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα θέματα:

1. Πιθανές περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης

Οι πιο πιθανές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για την φάση της κατασκευής είναι ατυχήματα, πλημμύρες, καταρρεύσεις λόγω αστάθειας εδάφους ή σεισμού, πυρκαγιές μηχανημάτων κλπ. Πρέπει να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα κατά τη φάση της κατασκευής του έργου ώστε να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος ασφαλείας για τους εργαζόμενους στο έργο, τους κατοίκους της περιοχής αλλά ακόμα και πρόληψη υλικών καταστροφών περιουσιών ή εργοταξιακού εξοπλισμού.

2. Διαθέσιμα μέσα – Τρόποι αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

Τα μέσα που πρέπει να είναι διαθέσιμα για την αντιμετώπιση κάθε έκτακτης ανάγκης είναι πυροσβεστήρες, μέσα πρώτων βοηθειών, τηλέφωνα, αντλίες, γερανοί, γεννήτριες και λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός. Κατά τις εργασίες κατασκευής, καθαρισμού και συντήρησης, του έργου υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης.

Κάθε σοβαρό ατύχημα πρέπει να αντιμετωπίζεται άμεσα σωστά και ολοκληρωμένα. Για το σκοπό αυτό πρέπει κάθε φορά να συντάσσεται σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης πριν αρχίσουν οι απαιτούμενες εργασίες.

Το σχετικό σχέδιο πρέπει, μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνει:

α) Πληροφορίες για τις Αρχές της περιοχής, Υπηρεσίες και Στρατιωτικά Κλιμάκια, με τα οποία θα ήταν δυνατόν να απαιτηθεί κατεπείγουσα επαφή και συνεργασία για εξασφάλιση συμπαράστασης (όπως πχ. Αστυνομικά Τμήματα, Πυροσβεστική Υπηρεσία, στρατιωτικές μονάδες περιοχής, κλπ).

β) Δίκτυο Συναγερμού που να εξασφαλίζει την άμεση επικοινωνία μεταξύ Κέντρου Εργοταξίου και Υπογείων Έργων, Κέντρου Εργοταξίου και Εγκαταστάσεων Επιφανείας, Κέντρου Εργοταξίου και Γιατρών, Τοπικών Αρχών, Αστυνομίας. Για το σκοπό αυτό, σε διάφορες περιπτώσεις, ενδέχεται να είναι αναγκαία η εγκατάσταση, εκτός των τηλεφωνικών κυκλωμάτων και άλλων ασύρματων μέσων, για την εξασφάλιση της επικοινωνίας.

γ) Αντιμετώπιση πυρκαϊάς, εκπόνηση ΕΚΠΥ σε συνεργασία με την πλησιέστερη Πυροσβεστική Υπηρεσία.

δ) Πρόβλεψη εφεδρικών μέσων για αντιμετώπιση όλων των πιθανών καταστάσεων ανάγκης.

Το σχέδιο αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης εφαρμόζεται δοκιμαστικά για την διαπίστωση και ενδεχόμενη διόρθωση τυχόν ατελειών αλλά και για τη διατήρηση της απαραίτητης ετοιμότητας.

Ο Εργοδότης οφείλει:

α) Να λαμβάνει όσον αφορά τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από εργαζόμενους τα αναγκαία μέτρα τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και στη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και θα λαμβάνουν υπόψη τα άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα.

β) Να οργανώνει την κατάλληλη υποδομή και εξασφαλίζει τις κατάλληλες διασυνδέσεις με αρμόδιες εξωτερικές υπηρεσίες προκειμένου να αντιμετωπισθούν άμεσα θέματα πρώτων βοηθειών, επείγουσας ιατρικής περίθαλψης, διάσωσης και πυρασφάλειας.

γ) Να συντηρεί τους τόπους εργασίας, τα μηχανολογικά μέσα και τον εξοπλισμό και να μεριμνά για την κατά το δυνατό άμεση αποκατάσταση των ελλείψεων, που έχουν σχέση με την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων. Αν από τις ελλείψεις αυτές προκαλείται άμεσος και σοβαρός κίνδυνος για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων πρέπει να διακόπτεται αμέσως η εργασία στο σημείο που εμφανίζονται οι ελλείψεις, μέχρι την αποκατάστασή τους.

δ) Να ενημερώνει το συντομότερο δυνατό τους εργαζόμενους που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε σοβαρό και άμεσο κίνδυνο, σχετικό με τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν.

ε) Να λαμβάνει μέτρα και να δίνει οδηγίες στους εργαζόμενους, ώστε να μπορούν σε περίπτωση σοβαρού, άμεσου και αναπόφευκτου κινδύνου να διακόπτουν την εργασία ή/και να εγκαταλείπουν αμέσως το χώρο εργασίας και να μεταβαίνουν σε ασφαλή χώρο.

στ) Να μη ζητά από τους εργαζόμενους, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δικαιολογούμενες από τις περιστάσεις, να αναλάβουν πάλι την εργασιακή δραστηριότητά τους, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται σοβαρός και άμεσος κίνδυνος.

ζ) Να ορίζει τους εργαζόμενους που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από τους εργαζόμενους. Αυτοί οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν λάβει κατάλληλη επιμόρφωση να είναι επαρκείς σε αριθμό και να τίθεται στη διάθεσή τους το κατάλληλο υλικό, ανάλογα με το μέγεθος και τους ειδικούς κινδύνους της επιχείρησης και της εγκατάστασης.

Για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαϊών κατά την διάρκεια ζωής του έργου πρέπει να τηρούνται οι «Κανονισμοί Πυρασφαλείας» του Πυροσβεστικού Σώματος και κατά περίπτωση οι οικείες Διατάξεις του Υπουργείου Βιομηχανίας. Σε περίπτωση πυρκαϊάς πρέπει να ειδοποιείται ο πλησιέστερος Πυροσβεστικός Σταθμός.

Πρέπει να υποβάλλεται σχέδιο εκκένωσης του χώρου από κατάλληλες οδούς προσβάσεων.

Σε περίπτωση ατυχήματος οι νόμω υπόχρεοι εργοδότες και οι εκπρόσωποι αυτών υποχρεούνται να ειδοποιούν αμελλητί την πλησιέστερη Αστυνομική Αρχή, να αναγγέλλουν δε εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών το ατύχημα στο οικείο Τμήμα ή Γραφείο Εργασίας και εφ' όσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να διατηρούν αμετάβλητα πάντα τα στοιχεία, τα οποία δύναται να χρησιμεύσουν προς εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος.

Ο εργοδότης ή ο εκπροσωπών τούτον υποχρεούται ευθύς ως συμβεί το ατύχημα να μεριμνήσει για την άμεση παροχή πρώτων βοηθειών στον παθόντα και μεταφοράς του στο πλησιέστερο κέντρο υποδοχής (Νοσοκομείο ή άλλο κατά περίπτωση).

Τέλος, πρέπει να υπάρχει πρόχειρο μικρόν φαρμακείο για την παροχή πρώτων βοηθειών, τοποθετημένο σε εύκολα προσιτή θέση και υπό την επίβλεψη εντεταλμένου μερίμνη του εργοδότη, να περιέχει όλα τα απαραίτητα είδη για την αντιμετώπιση τραυματισμού.

Όλες οι σχετικές πληροφορίες πρέπει να φαίνονται στα Σχεδιαγράμματα του εργοταξίου.

3. Επικοινωνία με εσωτερικές / εξωτερικές αρχές

- Τηλέφωνα Έκτακτης Ανάγκης
- Προσωπικό του Αναδόχου και της Επίβλεψης που πρέπει να ενημερωθεί σε κάθε περίπτωση
- Εξωτερικές Υπηρεσίες, όπως Πυροσβεστική ή Νοσοκομεία, και Αρχές, όπως Αστυνομία

Ε. ΣΧΕΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ**1. Νομοθετικό Πλαίσιο**

1. Νόμος 1568/1985 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» (ΦΕΚ 177 Α/18-10-1985)
2. Π.Δ. 294/1988
«Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του άρθρου 1 παραγράφου 1 του Ν. 1568/1985 “Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων”.
(ΦΕΚ 138 Α/21-06-1988)
3. Π.Δ. 17/1996
«Μέτρα για την βελτίωση της ασφαλείας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ». (ΦΕΚ 11 Α/18-01-1996)
4. Π.Δ. 305/1996
«Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ». (ΦΕΚ 212 Α/29-08-1996)

2. Ειδική Νομοθεσία

1. Π.Δ. 1073/1981
«Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών σε εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας πολιτικού μηχανικού». (ΦΕΚ 260 Α/16-09-1981)
2. Υπουργική Απόφαση Νο II – 5η/Φ/17402
«Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών εργασιών». (ΦΕΚ 931 Β/31-12-1994)
3. Π.Δ. 307/1986
«Προστασία της Υγείας των Εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους». (ΦΕΚ 135 Α/29-08-1986)
4. Π.Δ. 71/1988
«Κανονισμός πυροπροστασίας των κτιρίων». (ΦΕΚ 32 Α/17-02-1988)
5. Π.Δ. 225/1989
«Υγιεινή και Ασφάλεια στα Υπόγεια Τεχνικά Έργα». (ΦΕΚ 106 Α/2-05-1989)

Υπουργική Απόφαση Νο Β 4373/1205/1993

«Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την Οδηγία της Κοινότητας 89/686/ΕΟΚ της 21^{ης} Δεκεμβρίου 1989 για την συμμόρφωση της νομοθεσίας των κρατών μελών σχετικά με τα μέσα ατομικής προστασίας». (ΦΕΚ 187 Β/23-03-1993)

6. Π.Δ. 77/1993

«Για την Προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες και τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ/τος 307/86 (135Α) σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 88/642/ΕΟΚ». (ΦΕΚ 34 Α/18-03-1993)

7. Π.Δ. 395/1994

«Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας για την χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/655/ΕΟΚ». (ΦΕΚ 220 Α/19-12-1994)

8. Π.Δ. 396/1994

«Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για την χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/656/ΕΟΚ». (ΦΕΚ 220 Α/19-12-1994)

9. Π.Δ. 397/1994

«Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά τη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται κίνδυνο ιδίως για τη ράχη και την οσφυϊκή χώρα των εργαζομένων σε συμμόρφωση προς την οδηγία του συμβουλίου 90/269/ΕΟΚ». (ΦΕΚ 221 Α/19-12-1994)

10. Π.Δ. 399/1994

«Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ» (ΦΕΚ 221 Α/19-12-1994)

11. Π.Δ. 105/95

«Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ». (ΦΕΚ 67/Α/95)

12. Π.Δ. 778/80

«Περί μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών». (ΦΕΚ 193 Α/26-08-1980)

13. Κ.Υ.Α. 16440/Φ.10.4/445

«Κανονισμός παραγωγής και διάθεσης στην αγορά συναρμολογούμενων μεταλλικών στοιχείων για την ασφαλή κατασκευή και χρήση μεταλλικών σκαλωσιών». (ΦΕΚ 756 Β/28-10-1993)

14. Π.Δ. 2071/81

«Περί μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεση εργασιών σε εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού». (ΦΕΚ 260 Α/16-10-1981)

15. Π.Δ. 19/96

«Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ». (ΦΕΚ 221 Α/19-12-1994)

16. Υ.Α. ΒΜ5/30058

«Έγκριση Πρότυπης Τεχνικής Προδιαγραφής Σημάνσεως Εκτελουμένων Έργων σε οδούς εντός κατοικημένων περιοχών». (ΦΕΚ 121 Β/23-03-1980)

17. Υ.Α. ΒΜ5/30428

«Έγκριση Πρότυπης Τεχνικής Προδιαγραφής Σημάνσεως Εκτελουμένων Έργων σε οδούς εκτός κατοικημένων περιοχών». (ΦΕΚ 589 Β/30-06-1980)

18. Π.Δ. 95/78

«Περί μέτρων υγιεινής και ασφάλειας των απασχολούμενων σε εργασία συγκολλήσεως».

(ΦΕΚ 20 Β/1978)

Καβάλα.....

Η Συντάξασα

Ο προϊσταμένος του
Τμ. Μελετών & έργων

Ο Διευθυντής
Τεχνικών Υπηρεσιών

Κουρούνη Μαρία
Πολ. Μηχανικός ΤΕ

Αλέξης Μιχαήλ
Μηχ. Περιβάλλοντος

Πρόδρομος Χαραλαμπίδης
Αρχ. Μηχανικός